

عنوان مقاله:

معماری بی زمان، وحدت جوهره عقلی و گوناگونی پویانده صورت ها در ادوار به هم پیوسته تاریخ

محل انتشار:

دو فصلنامه مطالعات معماری ایران، دوره 1، شماره 3 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

محمد علی ابادی - استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

خلاصه مقاله:

گوناگون شدن پدیداری جوهره واحد عقلی و یا علمی در آثار (یا صورت های کالبدمند آن جوهره عقلی) در هر یک از ادوار به هم پیوسته تاریخ، موضوع کلی این مقاله است. در این نوشتار برآنیم تا از منظر تفکر توحیدی اسلام و در بستری نزدیک به گویش فلسفی آن بگوئیم که: هر موجود شاخصی، و از جمله هر اثر شاخص و منحصر به فرد از مجموعه آثار زیبا و پسندیده معماری، تنها و تنها در دوره زمانی مشخص و مخصوص به خود از طول تاریخ، اثری بایسته و شایسته است، و کاری است کاملاً به جا، به موقع و قانون مدار؛ بنابراین نیک و پسندیده که با هندس های مشخص و متعین به حدود کمی و کیفی خاص که در موقعیت زمانی و مکانی منحصر به فرد و لذا تکرار ناشدنی در صفحه آینه وار جهان گذران (و لحظه به لحظه نو شونده) ظاهر و پدیدار می گردد. پس باید حواسمان کاملاً جمع باشد که: هرگز نباید همان کار (به تمامی و یا حتی بخشی از بخش های آن) در ادوار و زمان های بعدی تاریخ (آن هم به ناشایسته ترین صورت ممکن و ناشایسته ترین و غیرحقیقی ترین نوع از تقلید ظاهری صرف) عیناً تکرار و یا کپی سازی شود. به عبارت روشن تر، میخواهیم این فکر اصیل و بلکه اصل خلاف ناپذیر اسلام توحیدمحور را در گوش برخی خفتگان و غفلت زدگان بخوانیم و یادآوری کنیم که هستی (با همه اجزای به ظاهر متعدد و متکثر و مستقل از یکدیگر آن، که بعضاً در ادوار گوناگون تاریخ زمین، در گستره های از ازل تا ابد، پدیدار و ناپدید شده اند) حقیقتی است واحد، کتاب مانند و متحدالاجزا، برقرار و باقی، و در عین حال پویانده های کمال محور، به گونه ای که نه هرگز موجودی (به حقیقت) از مجموعه موجودات به هم وابسته و در هم تنیده آن معدوم میشود (و یا به عبارتی، به تمامی به عدم مطلق می رود)، و نه معدومی (یا چیزی که موجود نیست و به عبارتی، عدمی مطلق است) در مجموعه هستی موجود میگردد (اگرچه به حسب ظاهر از میان رفته و جایش را به موجود و یا پدید های دیگر داده باشد). و بنابراین (مانند وظیف های که در قبال حفاظت از کلیت و جزئیات یک کتاب واحد، و با شخصیت منحصر به فرد، و با هویت و البته نظا ممند داریم) هرگز نمی توان و نباید بخشی از آن را جابه جا و یا تکرار و به عبارتی، کپی سازی نمود. به عبارت روشن تر، موجودیت یافتن (یا همان پدیدار شدن صورت کالبدمند) یک اثر هنری و یا معماری (با تمام ویژگی های کیفی و کمی اش) در مراحل خاص از مراحل زمان، ترکیبی اتحادی و جدایی ناپذیر با آن مرحله دارند، به گونه ای که هرگونه تصور جدایی میان مجموعه هستی و آن اثر و مرحله ویژه زمانی اش مساوی با عدم (یا همان «نبودن») آن شیء در آن زمان (و بنابراین، ناقصیدن هستی) است. و در واقع امر، این حقیقت عقلانی و عین ثابت هر شیء است که به سبب اصل زندگی، پویندگی و سیوریت کمال محور مجموعه متحدالاجزای آفرینش، در طول بستر زمان حرکت می کند، و از نظر پدیداری و آشکاری صوری بر پرده عالم امکان و یا صفحه وجود تحول و دگرگونی می پذیرد. لذا حقیقت عقلانی یک شیء در زمان خود و نسبت به زمان های قبل و بعد از زمان خود، همواره موجود و بلکه موجودی ثابت بوده، و توسط معمار مسلمان ...

کلمات کلیدی:

وحدت ذاتی هستی، مرحله تاریخ هر شیء، بر حق بودن هستی هر شیء، یوم الله هستی هر شیء

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/443727>

